

3245 6. Marts 1890: 1. Beh. af Lovf. om Tilskud til forskjellige Kreditforeninger.

3246

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Tilskud af Statskassen til Kreditforeningerne for Ciere af mindre Eiendomme paa Landet i Anledning af den i 1888 stedfundne Konvertering af Foreningernes Kasseobligationer.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 3285—86.)

Lovforslaget sattes under Forhandling.

Forslagsstilleren (Harald Jensen):

Jeg skal først tillade mig at gjøre ærede Medlemmer opmærksom paa en Feil, jeg har begaaet, da jeg skrev dette Lovforslag. Jeg har nemlig skrevet 1888 i Stedet for 1889. Konverteringsbeslutningen stadfæstedes af Indenrigsministeren i November 1888, men selve Konverteringen fandt først Sted i 1889, og herved er Feilen fremkommen. Jeg er ikke blind for, at dette Forslag vil møde en Del Modstand fra forskjellige Sider af forskjellige Grunde. Der er saaledes sikkert dem, der ville synes, at det ikke er rigtigt saaledes at lovgive til Fordel for en enkelt Klasse af Befolkningen, vel at mærke, naar man ikke samtidig medtager den Del af Befolkningen, der er lige stillet med denne i økonomisk Henseende. Dette er et Synspunkt, som jeg iøvrigt ganske billiger. Men ligesom der overhovedet ellers ingen Regel er uden Undtagelse, saaledes turde der maatte ogsaa her være rimelig Grund til at gjøre Undtagelse med Husmændene Landet over, som man ikke kan sige sidde i gode økonomiske Raar. Naar man kan række dem en hjælpende, støttende Haand, bør man derfor gjøre det. Staten har ogsaa anerkjendt dette Princip baade gennem særlige Love og paa Finansloven, hvor der under flere Postier er bevilget Summer baade til Fremme og bedre Dyrkning af Husmandslobder og i det Hele til Støtte for Husmændene. Staten og altsaa ogsaa dette Thing har ved at vedtage Lovene angaaende disse Kreditkasser valgt denne Maade at hjælpe Husmændene paa, Noget, der forøvrigt rundt omkring er blevet modtaget med stor Anerken-

delse af Husmændene, og ogsaa har viist sig at være til stor Gavn og Støtte for dem. Interessenterne i denne Forening ere jo Smaafolk Alle til Gode. Der kan vel være ganske enkelte Undtagelser, men de ere saa forsvindende, at man slet ikke behøver at tage Hensyn dertil. De Beretninger, Foreningerne have udstedt, vise jo, at Interessenterne i disse to Kreditkasser ere Smaakaarsfolk, der arbeide under meget smaa Forhold. Af den sidste Beretning fra Kreditforeningen for Østifterne fremgaar det saaledes, at Antallet af de Interessenter, der have Jordtilliggende til deres Huse, er 3,571, at Gjennemnittet af den Jord, der hører til Husene, kun andrager 2,3 Tdr. Land pr. Hus, og at der desuden er 1618 Husmænd, hvis Jordtilliggende er under 1 Stp. Land. Man vil altsaa se, at dette Lovforslag ikke vil komme de mere Besiddende til Gode. Dette fremgaar ligeledes af den Gjennemsnitssum, som Aaanene andrage. Gjennemsnitsstørrelsen af Aaan i Eiendomme med Jordtilliggende er kun 1,245 Kr., og af Aaan i jordløse Huse 784 Kr. for Østifterne, medens Middelsstørrelsen af Aaanene for Sylland er 1,264 Kr. Dette er naturligvis Aaan paa første Prioritet, og man kan da tænke sig, saaledes som det ogsaa faktisk er, at der er baade anden og tredie Prioritet ogsaa. Iøvrigt vil jo Enhver, der er bekendt med Landbosforhold, vide, at den danske Husmandsstand er saa at sige Interestebesiddende og lever under meget trykkede Raar, saa at det er fuldstændig rigtigt, at der ydes dem Hjælp.

Det er nu min Mening, at Staten kunde række Husmændene en hjælpende Haand overfor det mislige Forhold, der er fremkommet mellem den Renteydelse, som de ældre Interessenter, og den Renteydelse, som de yngre Interessenter yde til Foreningen. Medens de yngre Interessenter, de, der ere tiltraadte efter Konverteringen, nemlig kun yde Rente, Afdrag osv. af deres Aaan med 4 $\frac{1}{8}$ pCt., saa andrager den Rente og det Afdrag, som Konverteringen har foranlediget, at de ældre Interessenter vedblivende skulle yde, aarlig 5 $\frac{1}{8}$ pCt. Det er altsaa $\frac{1}{8}$ pCt., som de ældre Interessenter aarlig maa yde mere end de yngre. Dette har skadt en vis Misstemning blandt de ældre. Og naar man nu veed, under hvilke Forhold disse Folk arbeide,